

Akmeşe Yollarında Bir Ermeni Meselesi Hikayesi

22 Bölüm

– Sami Biber · 20 Mayıs 2026



AKMEŞE YOLLARINDA / BİR ERMENİ MESELESİ HİKAYESİ -22. BÖLÜM

Rusya, 3 Mart 1918'de İttifak Devletleriyle (Osmanlı Devleti, Almanya, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ve Bulgaristan) imzaladığı Brest Litovsk antlaşmasıyla I. Dünya Savaşından çekilince fırsatı değerlendiren üç devlet bağımsızlığını ilan etti.

Bu Devletlerden

Gürcistan'ın kurucusu ve ilk devlet başkanı: Noe Jordania' idi

Azerbaycan'ın Kurucusu ve ilk devlet başkanı Mehmet Emin Resulzade idi

Ermenistan'ın kurucusu ve ilk başbakanı Ohannes Kaçaznuni idi.

6 Haziran 1918 ile 7 Ağustos 1919 Tarihleri arasında Ermenistan Cumhuriyetinin başbakanı olarak görev yapan Kaçaznuni 1923 Yılında Bükreş'te, Taşnak Komitasında aynen şöyle diyordu:

"1914 sonbaharında, Türkiye henüz savaşan taraflardan birine katılmadığı dönemde, Güney Kafkasya'da büyük gürültü içinde ve enerjik biçimde Ermeni gönüllü birlikleri oluşturulmaya başlandı. Sadece birkaç hafta içerisinde Ermeni devrimci Taşnaksutyun Partisi hem bu birliklerin kurulmasına hem de Türkiye'ye karşı gerçekleştirdikleri askerî operasyonlara aktif biçimde katıldı."

"Türklere karşı ayaklandık. Barışı sabote etmek için savaştık bile. Artık hepimiz Türkler'in düşmanı olan İtilaf devletlerinin kampındaydık. Türkiye'den "denizden denize Ermenistan" talep etmekteydik. İtilaf devletlerinin ordularını Türkiye'ye göndermeleri ve hâkimiyetimizi temin etmeleri için Avrupa ve

Amerika'ya resmî çağrılar yaptık. Nihayet şu da var ki, var olduğumuz sürece aralıksız olarak Türkler'le savaştık. Öldük ve öldürdük. Artık, Türklere ne gibi bir güven telkin edebiliriz ki?"

"Askerî operasyonlara katıldık. Kandırıldık ve Rusya'ya bağlandık. Tehcir doğrudu ve gerekliydi. Gerçekleri göremedik, olayların sebebi biziz. Türklerin millî mücadelesi haklıydı. Barışı reddetmemiz ve silahlanmamız büyük bir hataydı. Türklere karşı ayaklandık ve savaştık. Sevr Antlaşması gözümüzü kör etmişti. İsyanimızın temelinde İtilaf devletlerinin bize vadettiği büyük Ermenistan hayali vardı. Ama biz hiç bir zaman devlet olmadık. Türkiye Ermenistan'ı diye bir devletin hayalden öte olmadığı gerçeğini göremedik."

"Biz Ermeniler kayıtsız şartsız Rusya'ya yönelmiş durumdaydık. Herhangi bir gerekçe yokken zafer havasına kapılmıştık. Sadakatimiz, çalışmalarımız ve yardımlarımız karşılığında Çar hükümetinin Ermenistan'ın bağımsızlığını bize armağan edeceğinden emindik. Aklımız dumanlanmıştı. Biz kendi isteklerimizi başkalarına mal ederek, sorumsuz kişilerin sözlerine büyük önem vererek, kendimize yaptığımız hipnozun etkisiyle, gerçekleri anlayamadık ve hayallere kapıldık."

"1915 yaz ve sonbahar döneminde Türkiye Ermenileri zorunlu bir tehcire tâbi tutuldu. Türkler ne yaptıklarını biliyorlardı ve bugün pişmanlık duymalarını gerektirecek bir husus bulunmamaktadır. Bu yöntem en kesin ve uygun olanıydı. Kızgınlık ve korku içinde bulunan biz Ermeniler, 'suçlu' arıyorduk ve bu suçluyu Rus Hükümeti ve onun kalleşçe politikaları olarak belirledik. Siyasal açıdan olgunlaşmamış ve dengesiz insanlara özgü bir şaşkınlık içinde, bir uçtan diğerine savrulmaktaydık. Rus Hükümeti'ne karşı dünkü inancımız ne denli körü körüne ve temelsizse, bugünkü suçlamalarımız da o denli körü körüne ve temelsizdi. Siyasal bir parti (Taşnaksutyun) olarak biz, meselemizin Rusları ilgilendirmediyi ve onların gerektiğinde cesetlerimizi çiğneyerek geçip gidebileceklerini unutmuştuk."

"1914-1918 yıllarında emperyalistlere karşı savaşlarında bozguna uğrayan Türkler, direnerek iki yıl içerisinde tekrar kendilerine geldiler. Yeni genç ve milliyetperver duygularla hareket eden bir nesil ortaya çıkarak, Anadolu'da kendi ordusunu yeniden organize etmeye başlamıştı. Türkiye'de millî bilinç ve kendisini savunma içgüdüğü uyanmıştı. Onlar küçük Asya'da istiklâllerini hiç olmazsa bir şekilde temin edebilmek için Sevr Antlaşması'na askerî güçle karşı koymak zorundaydılar. Bizim bu dönemde barışı reddetmemiz ve silahlanmamız büyük bir hataydı. Çok geçmeden sınırlarımıza askerî operasyonlar başladığında, Türkler bizimle bir araya gelmeyi ve görüşmelere başlamayı teklif ettiler. Biz ise onların bu teklifini geri çevirdik. Bu büyük bir hataydı. Bu görüşmelerin kesinlikle başarıyla sonuçlanacağı anlamına gelmezdi ama bu görüşmelerde barışçı bir sonuca ulaşma ihtimâli vardı. Herkes bizi kandırdı"

"Kaderden şikayet etmek ve felaketlerimizin sebeplerini kendi dışımızda aramak acıklı bir durumdur. Bu bizim (hastalıklı) millî psikolojimizin karakteristik bir özelliğidir ve Taşnaksutyun Partisi de bundan kaçamamıştır. Sanki uzak görüşlü olmamız bir kahramanlıktı, çünkü isteyen herkes, Fransızlar, İngilizler,

Amerikalılar, Gürcüler, Bolşevikler tek kelimeyle bütün dünya bizi kolayca aldattı, atlattı ve ihanet etti. Oysa bizler safça bu savaşın Ermeniler için yapıldığına inandırılmıştık."Barışı sabote ettik"

Osmanlı'dan, Akdeniz'e uzanan bir Ermenistan talep ettik. Derhal gönüllü birlikleri oluşturduk, Türklere karşı ayaklandık ve savaştık. İsyanimızın temelinde İtilaf Devletlerinin bize vadettiği Ermenistan hayali vardı, gerçeği göremedik.

Evet, Ermenistan'ın ilk başbakanı böyle diyor, buna mukabil bir Türk olan(!) Taner Akçam. "1915'de Ermeni Ayaklanmaları olduğu yalan " Diyor.

Ermeni Kaçaznuni " Türklerin pişmanlık duymalarını gerektirecek bir husus bulunmamaktadır." Derken bir Türk olan (!) Atilla Tuygan " Soykırım inkarcıları aradıkları referansı Kaçaznuni'de buldular!" Diyor.

Ben de merak ediyorum: Biz, bize Ermeni'den çok daha fazla düşman olan bu kadar insanı ne ara, nerede, nasıl yetiştirdik?

Haydi bir ilave daha yapıp bir dahaki bölümde buluşmak üzere bu bölümü noktalayalım.

Ama hemen söyleyeyim okuyacağınız bu haberde ben de Ekşi Sözlük ve Kısa Dalga adlı İnternet siteleri ile Sözcü'den Yaşar Anter'in yalancısıyım.

İnsan haklarına son derece saygılı(!) ve hassas(!) bir insan olan Atilla Tuygan, 2020'de sosyal medyadan tanıştığı Sim Campell'in özel görüntülerini ekran kaydıyla aldı. Sonra bu görüntüler yoluyla kadına şantaj yapmaya başladı.

Sim Campell, şantaja boyun eğmedi ve davacı oldu. Yapılan inceleme sonucunda Atilla Tuygan hakkında "tehdit" ve "özel hayatın gizliliğini ihlal" suçlamalarıyla dava açıldı.

Ermeni Sorunu söz konusu olduğunda Türk Adaletine asla güvenmeyen Atilla Tuygan, kendi davası ile ilgili olarak "Adalete Güveniyorum." Dedi.

Adalet, Atilla Tuygan'ın güvenini boşa çıkarmadı ve bir yıl sekiz ay hapis cezası olarak düşündüğü cezayı sahir tehdit nitelemesiyle 120 gün adli para cezasına indirdi. Daha sonra onu da 100 gün adli

para cezasına çevirdi.

Benzer pek çok davada adliyeler önünde sanıklar için ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verilmesini isteyen, bunun için eylemler yapan Kadın Hakları Dernekleri, İnsan Hakları örgütleri ve hatta müştekinin (Yani Sim Campell'in) avukatı " Çok şükür ki bu taciz, cezasız kalmadı" diyerek alkışladılar adaletimizi.